

Libhošťský zpravodaj

Ročník X. číslo 7 – Červenec 2008

OSADNÍ VÝBOR INFORMUJE

Ohlédnutí za letošním Dnem obce

V sobotu 7. června se uskutečnily oslavy Dne obce. Celá akce byla zahájena již v 9:00 hodin - Pohádkovým lesem pro větší i malé děti, kde předvedly svoji šikovnost a dovednost při plnění rozmanitých úkolů, které pro ně připravily pohádkové postavy.

Na fotbalovém hřišti se uskutečnily další soutěže a malování na asfalt, které si pro děti připravily paní učitelky ZŠ a MŠ v Libhošti.

Během dne probíhal na hřišti bohatý kulturní a zábavný program pro všechny, kdo se přišli pobavit, zasoutěžit si a zasmát se. Bylo připraveno občerstvení - koláče, guláš, bramborové placky a další, o které se postaraly místní složky.

Současně s oslavou Dne obce probíhal na fotbalovém hřišti Nohejbalový turnaj trojiček.

Večer vystoupila kopřivnická kapela Moravský anděl, která přilákala i mnohé přespolní návštěvníky a fanoušky. Na závěr oslav proběhl slavnostní ohňostroj, zábava však pokračovala do ranních hodin.

Chtěla bych tímto poděkovat všem, kteří se podíleli jak na přípravě této akce, tak na celém jejím průběhu - členům Osadního výboru, Osvětové besedě v Libhošti, zahrádkářům, hasičům, FC Libhošť, včelařům, myslivcům a také členům Klubu důchodců a p. učitelkám ZŠ a MŠ v Libhošti. Děkujeme také sponzorům, kteří zajistili ceny do tomboly.

Veronika Blažková

OBSAH

OSADNÍ VÝBOR INFORMUJE	1
Ohlédnutí za letošním Dnem obce	1
OBSAH	2
OSADNÍ VÝBOR INFORMUJE	3
OSVĚTOVÁ BESEDA INFORMUJE	3
Vítání občánků	3
Osvětová beseda připravuje	3
Informace z webových stránek Libhoště	4
Z OBECNÍHO DĚNÍ	5
Nohejbalový turnaj na Den obce	5
Den obce? Vydařená akce!	6
Monilióza na ovocných stromech	6
INFORMACE Z MĚÚ NOVÝ JIČÍN	9
Nakládání s autovraky	9
Z HISTORIE OBCE	10
Ovocnářství a zahrádkářství v Libhošti	10
STALO SE	15
Vichřice	15
Konec Tabáčky?	15
V Kuníně slavili	16
KULTURA A SPOLEČENSKÉ DĚNÍ	17
Libhošťané na fotografiích ve významných životních a společenských situacích	17
Lašský koutek	19
ZPRÁVY ZE ŠKOL	21
Zprávy ze školy za měsíc červen	21
KAM ZA KULTUROU	23
Muzeum Novojičínska připravilo pro vás	23

OSADNÍ VÝBOR INFORMUJE

Poděkování

Chtěla bych touto cestou poděkovat členům Osadního výboru – Vítovi Škarkovi, Romanu Lacinovi, Jiřímu Šumnému, Zbyňku Tomšíkovi a dále také panu A. Pustějovskému, za to, že se podíleli na realizaci dětského koutku u Fojtství.

Petra Blažková
předsedkyně OV v Libhošti

OSVĚTOVÁ BESEDA INFORMUJE

Vítání občánků

V neděli 15. června jsme se opět sešli s našimi nejmenšími, abychom je přivítali do svazku naší obce. Pozvání přijalo 12 dětí, přišli rodiče i prarodiče. Své budoucí kamarády přivítaly hezkým programem děti z MŠ, krásnými písněmi okouzila Romana Blažková.

Děkuji všem účinkujícím za krásný zážitek, a rodičům s dětmi, že mají o tuto tradici stále veliký zájem.

Krásné léto a dovolenou vám přeje Miloslava Blažková a členové Osvětové besedy.

Osvětová beseda připravuje

Souhrn společenských akcí a kulturních událostí, které pro vás na nejbližší měsíce připravuje Osvětová beseda v Libhošti.

Srpen

neděle 10. srpna Slavnostní instalaci dvou informačních panelů s ekologickou tematikou pod Hůrkou (U Panenky Marie). O proměnách naší krajiny k přítomným promluví Oldřich Sobek.

Září

sobota 19. září **Slavnostní odhalení pamětní desky** našemu nejvýznamnějšímu rodákovi, spisovateli, básníku **Zdeňku Vavříkovi**, na budově fojtství. Autorem desky je architekt Zdeněk Rosák, bratr známého televizního a rozhlasového komentátora Jana Rosáka. Součástí slavnostního aktu bude představení ukázek z díla našeho rodáka v sále fojtství.

Září - Říjen Druhý ročník **libhošťské drakiády** na Břehách. Akce je určena nejen pro děti, ale zejména pro tatínky a dědečky. Termín konání bude upřesněn.

Říjen

Ve spolupráci s dalšími složkami se uskuteční oslavy **90. výročí vzniku Československé republiky**.

Podrobnosti k jednotlivým událostem najdete v dalších číslech zpravodaje a na webových stránkách Libhoště.

Informace z webových stránek Libhoště

Vážení návštěvníci a čtenáři internetových stránek naší obce, dovoluji mi, abych vás informoval o jedné menší organizační změně, týkající se správy internetových stránek. Podařilo se mi totiž získat ke spolupráci Jana Hanzelku, který je momentálně, mimo jiné, i správcem stránek dobrovolných hasičů v Libhošti. Jan se od minulého měsíce stal druhým administrátorem libhošťského webu a měl by mi pomáhat hlavně pokud jde o technickou stránku věci, aby na stránkách šlapalo vše tak, jak má.

Tímto bych chtěl Honzovi poděkovat za snahu a zájem, a doufám, že inspiruje i další, kteří by měli zájem se nějakým způsobem podílet na chodu stránek.

Aleš Hána

Z OBECNÍHO DĚNÍ

Nohejbalový turnaj na Den obce

V sobotu 7. 6. 2008 se od deváté hodiny, společně s oslavami Dne obce, odehrál i **turnaj v nohejbale trojiček**. Do turnaje se přihlásilo celkem 13 týmů, a to nejenom z Libhoště, ale i z okolních vesnic. Přijely dokonce i tři týmy z **Hovorčovic** (Praha-východ) – a to konkrétně **Koliba**, **Beat** a dámský tým **Kobry**. Bylo to již druhé společné setkání nohejbalistů z Libhoště a Hovorčovic.

Turnaje se zúčastnily i dva týmy žen, **Žihadla** a **Kobry**. Domácí tým Žihadel, ve složení Hanka Balážová, Romana Vavříková-Jašková, Iveta Dostálová a Petra Boháčová, zvládl odvetu podobného utkání z podzimu velmi dobře a porazil tým Kober (Vladka Chalupová, Dana Jalovičáková, Marcela Junghansová, Monika Bítová, Martina Krumpolcová) 2:0 na sety.

*Vítězný tým **Zobáci** přijel ze sousedních Sedlnic.*

V kategorii mužů se na prvním místě umístil tým **Zobáci** (Olin Klos, Milan Horák, Petr Hanzelka), druhé místo obsadil **Tenis Club** (Miroslav Řehák, Petr a Jarek Kletenský) a třetí skončil tým **Elita** (Tomáš Kulčák, Rost'a Řehák, Pavel Čapka). Další umístění bylo následující: 4.Koliba, 5.Bibín, 6.FC Libhošť, 7.Corrída, 8.Draci, 9.Đábli, 10.Beat, 11.Čápi, 12.Píchači a 13.Sysli.

Všechny zúčastněné týmy se shodly, že nohejbalový turnaj byl po pořadatelské stránce velmi dobře připraven. Poděkování za všechny týmy patří hlavním pořadatelům Miroslavu Boháčovi a Milanu Dobrovskému, a také Tenisu Clubu za perfektně připravené hřiště. Těšíme se na další setkání u nohejbalové sítě s podporou fandících diváků.

Sportu zdar
Petr Krumpolc

Den obce? Vydařená akce!

Dovolte mi ještě jednou se krátce ohlédnout za letošním Dnem obce, který, jak už ve svém článku zmínila Veronika Blažková, proběhl v sobotu 7. června.

Asi nemá cenu znovu popisovat, jak celý den probíhal, neboť se ho velká část z vás osobně zúčastnila. Rád bych se zde jenom zmínil o organizaci celého dne. Ta byla totiž, podle mého názoru, na velmi dobré úrovni, takže celý den příjemně ubíhal a bylo pořád na co se dívat a čím se bavit. Nebál bych se dokonce označit letošní ročník za doposud nejlepší, který se v naší obci konal.

Dík tímto patří všem, kteří se na této akci jakkoliv organizačně podíleli, samozřejmě pak hlavně členům Osadního výboru v Libhošti.

Nezbývá, než se těšit na příští ročník. Uvidíme, zda se podaří překonat laťku, která byla letos nastavena hodně vysoko.

Aleš Hána

Monilióza na ovocných stromech

/K častým dotazům/

Oldřich Sobek

Monilióza je všeobecně známá choroba jádovin. Nejčastěji se projevuje hnilobou plodů na stromech, ale i po sklizni na uloženém ovoci. Chorobu způsobuje drobná mikroskopická houba **monilie (hlízenka) plodová**.

Přezimuje na stromě v plodech v podobě podhoubí, které zcela prorůstá scvrklý a seschlý, tmavě zbarvený mumifikovaný plod. Na mumifikovaných plodech po jejich opadu na zem vyrůstají obvykle druhým rokem stopkaté, až 5 cm vysoké žlutavé pohárkové plodničky, které měří v průměru až 1cm. Plodnice vytvářejí výtrusy, kterými se houba dále rozšiřuje. Houba má dvě stádia. Hlavní plodní forma této houby je saprofytická, žije jen na odumřelém plodu. **Její vedlejší plodní formu tvoří letní výtrusy, které napadají plody.** V minulosti napadala především jablka a hrušky, v současné době se projevuje výrazně na všech jadrvinách i peckovinách, je schopna napadat celý rod růžokvětých, ale i angrešty a vinné hrozny. V napadených plodech vznikají konidiofory (vzpřímené větve bujícího podhoubí), které vytvářejí na povrchu ovoce barevné polštářky houby, které často vytvářejí soustředné kruhy.

Obvykle je to parazit, který vstupuje do plodu na poraněných místech, fyziologického původu nebo mechanickým poraněním kroupami, hmyzem. Za příznivých podmínek se nákaza rychle šíří, inkubační doba je krátká a závisí na teplotě. V létě – od července do září – se za 5 až 10 dnů vytvoří na povrchu ovoce skvrny nakaženého pletiva, a za dalších 8 až 14 dnů se na těchto skvrnách vytvoří konidie. V té době může mít houba 6 – 9 pokolení. Je roznášena hmyzem, větrem a splavováním při dešti. Teplé a vlhké letní měsíce jsou pro moniliózu příznivější než chladná a vlhká období, nebo suchá, třeba teplá období. Prvotním zdrojem nákazy v pozdním jaru nebo časném létě jsou nakažené plody ležící na půdě, nebo visící, či přilepené a zaschlé, na větvích.

Do okruhu chorob, které způsobují houby téhož druhu, patří i **moniliové vadnutí ovocných stromů**. Jejich přesné druhové rozlišení není pro běžnou praxi rozhodující. Na peckovém ovoci – višních, třešních, švestkách a slívách, způsobuje moniliové vadnutí (**moniliový úžeh**), ale též moniliovou hnilobu ovoce, houba monilie višňová. Způsobuje i hnilobu květů, listů a mladých, vyvíjejících se plodů. V poslední době přešla i na okrasné druhy stromů. Zdá se, že na jednotlivé druhy stromů se začaly specifikovat i jednotlivé biotypy téže houby.

V poslední letech, a v letošním roce zvláště, **se rozšířil moniliový úžeh** na peckovinách, zvláště na višních a třešních. Napadené mladé letorosty a větvičky vadnou, rychle odumřou a na stromě zůstávají i s listím tmavě červeně zbarvené. Na rozdíl od výše popsané **formy monilie plodové**, jsou tyto formy houby více cizopasně a napadají zcela zdravé a neporaněné části rostlin. Nákaza se šíří již v době květu. Klíčící vláčenko z výtrusu, spadlé na blízku, nakazí pestík nebo kališní plátky, zejména u višně a meruněk, proroste semeníkem až do větve a způsobí vadnutí listů, květů a konce větví, obvykle na samém sklonku doby květu nebo těsně po odkvětu. U meruněk, při

silném napadení, může houba vyvolat i částečné nebo úplné mrtvičné odumření stromu.

Bojovat proti této chorobě je velmi obtížné. Důležité je stálé odstraňování zdrojů nákazy. Houba je téměř všudypřítomná. Zdroji nákazy jsou jak plody nakažené ve vegetační době, tak mumifikované plody visící v zimním období na stromech, nebo spadlé na zem. Jestliže je houba již prorostlá do dřeva větví, je třeba je co nejdříve odřezat a spálit. Moniliózní plody je třeba zneškodnit kompostováním s vápnem. Při silném nasazení plodů se doporučuje plody na stromech pročesávat. Plody onemocnělé již na stromech je nutno odstranit co nejrychleji. Pro uchování ovoce pro zimní uskladnění je nutno česat plody se zachovalými stopkami. Rovněž plody poraněné, nebo udeřené, podléhají snadno moniliové nákaze. V současnosti je na trhu i široká paleta chemických prostředků, které mohou tlumit rozšíření této zhoubné nákazy, samy o sobě ale nejsou všelék. Teprve v kombinaci s mechanickou ochranou je možno zlepšit stav stromů i našich zahrad. Patří k nim i boj proti některým druhům hmyzu, zvláště mravencům, obalečům, vosám aj. Odrůdy, o nichž je známo, že jsou velmi náchylné, se doporučuje raději přeroubovat.

INFORMACE Z MĚÚ NOVÝ JIČÍN

Nakládání s autovraky

Seriál s informacemi o nakládání s ODPADY 2000 – 2007 je tentokrát netradičně zaměřen na nakládání **s motorovými vozidly, které se staly odpadem (autovrakem)**. Tento odpad sice nepatří mezi komunální (povinnost ekologické likvidace není na obci, ale na posledním vlastníku vozidla), přesto je nutno tuto kategorii odpadů zmínit. Důvodů je hned několik, mezi nejpodstatnější patří stále přetrvávající nesrovnalosti při odhlašování a odstraňování vozidel po ukončení jejich životnosti, v případě, že již nejsou určeny k provozu na pozemních komunikacích.

Ekologická likvidace autovraků se řídí zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, který definuje vybrané autovraky, kterými jsou vozidla kategorie M1 osobní a N1 dodávkové a malé nákladní, do celkové hmotnosti 3 500 kg. Ostatními autovraky jsou motorová vozidla, např. motorky, nákladní vozidla, apod.

Jak již bylo v úvodu zmíněno, za ekologickou likvidaci autovraků **je zodpovědný poslední vlastník vozidla**, nikoli obec, jak je někdy mylně chápáno. Poslední vlastník je povinen autovrak předat k ekologické likvidaci pouze oprávněné osobě, která vlastní souhlas k provozu zařízení pro tuto činnost. V našem regionu má takový souhlas uděleno **pouze zařízení Autovrakoviště Ženklava**.

V oblasti nakládání s autovraky je se zákonem o odpadech velmi úzce spojen zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Zákon specifikuje podmínky pro trvalé vyřazení vozidla z registru na žádost jeho vlastníka. Obecní úřad obce s rozšířenou působností tuto skutečnost vyznačí v technickém průkazu vozidla a v registru silničních vozidel. Společně s žádostí o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel předloží vlastníků motorového vozidla potvrzení o převzetí autovraku, vystavené provozovatelem zařízení ke sběru autovraků. Hlavním důvodem, proč je tento doklad vyžadován, je předcházení poškozování životního prostředí. Toto opatření má vést ke snížení dopadů na životní prostředí, způsobených odstraňováním autovraků při neodborném rozebírání autovraků vlastníky vozidel, zakládání černých skládek odpadů, které nebylo možno zpeněžit ve sběrných surovinách, vylévání náplní do toků, příkop apod. V této souvislosti je nutno uvést, **že poslední vlastník, který předá autovrak jiné než oprávněné osobě, případně autovrak zlikviduje sám, se vystavuje sankci ve výši až 20 000,- Kč.**

Jaké má poslední vlastník při likvidaci autovraku možnosti?

Autovraky lze předat autovrakovišti, které je dle zákona o odpadech oprávněno k převzetí takového vozidla (např. Autovrakoviště Ženklaava).

Novojičínská radnice již čtvrtým rokem usnadňuje motoristům likvidaci vozidel, kdy provádí ve spolupráci s provozovatelem Autovrakoviště Ženklaava jedenkrát ročně akci „**Likvidace autovraků zdarma**“. Podmínkou bezplatného odevzdání autovraku na shromažďovací místo je předání kompletního vozidla. V případě nekompletního vozidla možného identifikace (VIN) je vybírána částka, stanovená provozovatelem zařízení. Přebírání vozidel bylo od roku 2005 prováděno na parkovišti před areálem Technických služeb města Nového Jičína jedenkrát ročně, ale v letošním roce bude mimořádně rozšířeno o podzimní akci. Z hlediska statistiky byl v roce 2005 při první akci předán nadstandardní počet autovraků – 28 kusů, o rok později to bylo 24 autovraků, v roce 2007 – 13 autovraků a v letošním roce při květnové akci bylo převzato 14 autovraků.

Kam tedy s autovraky?

- předat do schváleného zařízení - autovrakoviště,
- další možností je využití akce „Likvidace autovraků zdarma“, pořádané radnicí – podzimní akce 2008 (požadované doklady: velký TP, občanský průkaz, příp. plná moc), kde poslednímu vlastníku bude předán doklad o likvidaci – předání autovraku.

*Mgr. Marta Kiššová,
odbor životního prostředí*

Z HISTORIE OBCE

Ovocnářství a zahrádkářství v Libhošti

Seriál k padesátiletému výročí založení zahrádkářského spolku

Oldřich Sobek

I. Nejstarší historie

Ovocnářství v Libhošti nebylo v minulosti v popředí zájmu obyvatel obce. Až do padesátých let min. století byly zahrady spíše jen součástí obydli, jakási rozšířená obytná zóna. V zahradách probíhala nejrůznější činnost,

sloužily jako výběh pro slepice a drůbež. Na nějaké systematické zvelebování zahrad, zvyšování a zkvalitňování produkce ovoce, neměl nikdo v obci ani pomyslení. U sedláků byla veškerá pozornost soustředěna na obdělávání polností a chov hospodářských zvířat. Po dostavbě „císařské“ silnice dokonce část sedláků začala zanedbávat svá hospodářství a dala se na daleko výnosnější „formanku“. Kdysi i v Libhošti zavedené **rybníkářství** začalo rychle zanikat, a po zrušení poddanství v r. 1848 se rybníky rychle vysušovaly a měnily se na louky a pastviny. Soustava menších rybníků se táhla od Veselkova gruntu po levé straně Mlýnského potoka až Za Říky. Kvalitní seno z Libhoště bylo všeobecně ceněno a sedláci je dopravovali daleko do okolí, vozili je až do Ostravy. Stejně tak nebylo v Libhošti nijak rozvinuté včelařství. Jeho organizované počátky můžeme vysledovat až s příchodem **pátera Františka Šverdíka** v r. 1930. Bohužel, pobyl v obci jen krátce, zemřel po dvouletém působení ve farnosti.

Kromě velkých zahrad, které byly většinou osázeny ovocnými stromy a oploceny živými ploty, měla většina statků a téměř všichni menší hospodáři (později známí jako kovozezemědělci) ještě menší zahrádky, které byly napojeny bezprostředně na vlastní dům. Byly oploceny tyčkovým (štachetovým) plotem jako ochrana proti drůbeži. Byly zde soustřeďovány všechny tehdy potřebné rostliny potřebné v kuchyni, včetně „šnytlichu“. Tyto zahrádky měly na starosti především ženy. Pěstovalo se i drobné ovoce, rybíz, angrešt, dost místa bylo věnováno okrasným květinám a léčivkám. Téměř v žádné zahradě nechyběly keře původní růže stolisté, ať růžově nebo bíle kvetoucí. Zelenina, ale i ovoce, se pro zimní potřebu většinou sušila, jen okurky se nakládaly do beček. „Kvašáky“ byly dlouhou dobu v obci významným doplňkem stravy i vynikající pochoutkou. Nesměly chybět na stáncích o poutích, kde byly jednou z hlavních atrakcí, i na tržistiších. Udělat dobrý a kvalitní nálev (v Libhošti „**lak**“), patřilo k základním dovednostem děvčat, které pomýšlely na vdavky, stejně jako třeba pečení chleba.

Mnohde bylo na zahrádky přesunuto i pěstování zelí, neboť na polích bylo zelí často „sklizeno“ zajíci mnohem dříve, než došlo ke sklizni. Problémů ovšem bylo s pěstováním zelí až dost. Kromě toho, že výborně chutnalo zajícům, slétávalo se na zelné hlávky velké množství bělásků zelných. Tento, donedávna asi náš nejhojnější velký bílý motýl s výraznými černými okraji křídel a černým žilkováním, se už spolu s ostatní motýlí faunou z naší krajiny téměř vytratil. Z našich polí a zahrad totiž zmizela jeho hostitelská rostlina - zelí hlávkové. Doma se už zelí nenakládá, zajde se do obchodu pro hotový výrobek. Housenky bělásky zelného se chrání před predátory dosti ostrým, až protivným zápachem. Žádné chemické látky ani postřikovače tenkrát nebyly, a tak jedinou obranou byl sběr housenek. Byla to především klukovská záležitost. Napadené hlávky byly plné trusu, děr a požerků, a už z daleka páchly. My, kluci, jsme je sbírali do nádob a kyblů pomocí pinset, upravených

ze zlomených větvíček. Některé roky bylo housenek tolik, že pěkně vykrmené špacírovaly v celých zástupech přes silnici, lezly po zdech domů na půdu, kde se hromadně kuklily.

Zelí se nakládalo téměř ve všech chalupách. „Kružadla“ byla velice ceněným artiklem, půjčovala se pouze v rodině nebo velice dobrým známým. Krouhání a nakládání zelí byl vždy velký obřad. Dbalo se především na co možná největší čistotu. Dnešní mládež už vůbec nezná nic z těch „posvátných“ domácích rituálů, bez nichž se neobešla žádná rodina. Všechno se připravovalo předem. Vyčistila a vřelou vodou se desinfikovala bečka, umyla se prkna a kámen, který sloužil jako závaží na povrchu nakrouhaného zelí, samozřejmě též kružadla. Každá hlávka se do běla očistila od zažloutlých

Poslední zbytky kdysi rozsáhlých švestkových polních sadů pod Hůrkou.

listů, košťál (**hlub**) se křížovým řezem hluboko do hlávky vyříznul. Hlávky se uložily na čistou plachtu nebo prostěradlo v místnosti, kde celý rituál probíhal, často to bývala kuchyň. Kružadla se položila přes dvě židle, obyčejně otec, coby hlava rodiny, si sedl obkrožmo na ně, a celý posvátný rituál mohl začít. Když byl zelí plný škopek, byl čas obléct si podvlékačky, vlézt do bečky a čistýma nohama poctivě šlapat nakrouhané zelí. Po několika vrstvách se

přidávala kuchyňská sůl, jednak jako konzervační prostředek, ale také aby zelí „pustilo“ přebytečnou vodu, kmín, a mnozí podle chuti přidávali i jablka a jiné přísady, jako třeba křen. Voda se hrníčkem z bečky odebírala. Šlapání zelí bylo svěřováno většinou mladým mužům, ale i pro ženy a děvčata se našlo uplatnění.

Po naplnění bečky ovšem starost o takový rodinný poklad nekončila. Pro většinu rodin to opravdu poklad byl. Kdo měl ve sklepě brambory a bečku zelí, mohl už jen porazit vepře a o živobyť bylo postaráno až do pozdního jara. Vždyť i u nás platilo lidové rčení, že „**kobzole a zelé - živobyť celé**“. Po celou dobu se zelí v bečce muselo „obírat“. Svrchní část, k níž měl přístup vzduch, se kazila, a musela se často odebírat, kámen i desky umývat. Poslední porce ze dna bečky už obvykle ztrácely na chuti, ale spotřebovalo se všechno.

O zahrádky pečovaly většinou ženy. V mnoha případech byla zahrádka jejich chloubou. Podle časových možností, velikosti zahrádky a také zájmů hospodyň, rozkvétalo na zahrádkách po celý rok i dost květin. Bývaly to většinou orginy (jiřiny), pivoňky, různé druhy zvonků, hledíky, mnohde nesměla chybět večernice, dlouho kvetoucí vysoké floxy a jiné. Z léčivek nechyběla nikdy šalvěj, máta, sléz. Pro nenadálou potřebu byl k dispozici i krušpánek. Květiny ze zahrádek pronikaly i do stavení. Nebylo snad jednoho domu, kde by za okny scházely květiny. I ty nejchudší rodiny měly v malých oknech ve starých dřevěnicích alespoň muškát, často i myrtu, zvonky aj. kytky.

Pěstování jahod se ještě neznalo, děti se posílaly na lesní jahody a maliny se džbáanky na okraje lesů a na pastviny. Plodů bylo všude dostatek, donedávna ještě rostly v lese i borůvky. Angrešty – v Libhošti chlupáče – se pěstovaly pouze keřové, byly to jen trochu zušlechtěné divoké srstky, které často rostly v živých plotech. I rybíz byl znám pouze v keřové podobě, a to jak červený, tak černý. Ovšem, pěstovaly se už i kvalitní odrůdy, mezi nimi např. Třešňový. Ovoce se spotřebovávalo přímo na koláče, na kompot. Tam, kde se urodilo větší množství, dělalo se rybízové víno. Výroba moštů nebyla příliš známa, nebyla ještě dostatečně propracována sterilizace šťáv.

Významným novým prvkem ve zušlechtování stromů se stala znalost roubování. Kdo uměl dobře roubovat, byl všeobecně váženým člověkem. Často v jarním období byl zván do zahrad, aby „naštípil“ různé „plánky“, kterých v málo udržovaných zahradách bylo vždy dost. Roubování se provádělo většinou dosti drastickým způsobem „do rozštěpu“, méně často „na kozí nožku“, teprve později se ujal princip roubování „za kůru“. Na šíření osvěty a vědomostí v oblasti ovocnářství měl zájem i stát. Pěstování stromů, roubování, a vůbec práce na pozemcích, bylo součástí školních osnov. Každá venkovská škola musela proto mít dostatečně velký pozemek na zřízení školní zahrady a učitelé byli školení v tomto ohledu. V Libhošti nám zanechal o tom dostatek dokladů ve školní kronice pan **správce školy Kajetán Kocián**. Na

stránkách našeho zpravodaje jsme delší dobu sledovali jeho urputný boj s nepřející obecní radou o školní zahradu, ve které podle školních osnov měl učit žáky roubovat a pěstovat stromy. Vedle toho, že vychovával své svěřence v duchu českého vlastenectví, právě jemu také patří asi i největší zásluha na tom, že se u nás poprvé začala zlepšovat péče o zahrady a postupně i zkvalitňovat sortiment pěstovaných druhů a odrůd.

O nějakém přihnojování stromů nebylo nic známo. Snad jen když v jímkách přetékala močůvka, byla tato v putnách vynášena i na zahradu. Rovněž nic nebylo známo o ošetřování a o řezu stromů a keřů. Naopak, hospodáři žili v domnění, že na strom, který přináší ovoce, se nesmí sahat, odstraňovaly se pouze suché větve. Na zahradách se pěstovaly především jabloně, méně již hrušně, dosti i špendlíky a třešně. Višně se objevovaly jen málo. Švestky, jimiž byl Libhošť zvláště proslulý, se pěstovaly více v polních sadech, někde kolem humen, na mezích a pastvinách. Dosti byly rozšířeny i jiné, méně hodnotné druhy peckovin, jako durancie, mirabelky a „kozí cicky.“ Neexistovala téměř žádná polní cesta (a co jich bylo!), která by nebyla osázena švestkami. Nazmar nesmělo přijít žádné ovoce. Platilo pořekadlo, že **„na svatého Vavřince s každým jabkem do hrnce“**. **Většinou to bylo ovoce nedozrálé, mnohdy i „chrobalivé“, z něhož se „v tom hrncu“ vařila „varmuža“**. Mně to moje mamka uvařila dvakrát, nebylo to příliš k jídlu. Bylo to něco jako kaše s lepidlem, ochucená cukrem. Recept už asi všichni naštěstí zapomněli.

Ze švestek se vařila především povidla – **v Libhošti trnky**. Kotel na smažení trnek byl snad v každém stavení. Na sklizni a následném smažení se podílela celá rodina, včetně malých dětí. Obírání se provádělo postupně, vždycky tak, aby se naplnil kotel. Všechny švestky se poctivě a pečlivě loupaly, do kotle nesměla přijít pecka. Když se náhodou při míchání trnek pecka zasekla mezi plášť kotle a dřevěné míchadlo, kotel se prodřel, propálil a bylo hned vymalováno! U kotle se sedělo, přikládalo a míchalo nepřetržitě dva, většinou ale tři dny a noci. Dobře usmažené trnky vydržely i několik let. Byly tak tuhé, že se krájely jako ztvrdlý chleba.

Příště pokračování

STALO SE

Vážení čtenáři, počínaje tímto číslem zavádíme novou rubriku **Stalo se**, v níž bychom vám měli přinášet stručné shrnutí důležitých či zajímavých událostí, které se v právě uplynulém měsíci staly v okrese Nový Jičín, a nejenom v něm. Věříme, že se vám tato rubrika bude líbit a že v ní najdete zajímavé informace.

Aleš Hána, šéfredaktor

Vichřice

Ve středu 25. června se přes naši republiku přehnala prudká bouře spojená s velmi silným větrem. Jenom v našem okrese hasiči zaznamenali v průběhu středečního večera a čtvrtku téměř padesát výjezdů, při kterých ve většině případů řešili problémy s odstraňováním napadaných stromů a větví. V důsledku těchto napadaných stromů se ocitlo více než tisíc domácností bez dodávky elektrické energie. Nejpostiženější byly obce Velké Albrechtice, Studénka, Jistebník a Fulnek.

Bohužel, mezi popadanými stromy bylo i několik starších stromů. Například v Bílovci padla stará lípa, v Mankovicích to byla také lípa, tentokrát více než stoletá, která měla v průměru více než dva metry. Ušetřeny nezůstaly ani stromy v areálu Smetanových sadů v Novém Jičíně, kde jich padlo kolem patnácti. Nicméně asi největší škodu v tomto ohledu utrpěli obyvatelé Kopřivnice. Středeční bouří totiž nevydržela památná lípa, zvaná „Fojtova lípa“, která stála více než 200 let na dvoře kopřivnického Fojtství. Padl i největší a nejstarší strom v městském parku v Příboře. Šlo o vícekmennou lípu vedle Katolického domu.

Naštěstí tentokrát zůstalo jen u materiálních škod a bouře si v našem okrese nevyžádala žádná vážnější zranění či oběti na životech.

Konec Tabačky?

Další zajímavá zpráva, která se objevila v minulém měsíci, se týká budov bývalé Tabačky v Novém Jičíně. Podle této zprávy se totiž chystá současný majitel areálu, společnost Mocero reality, na tomto místě vybudovat obchodní centrum, které má zahrnovat obchody OBI a Interspar, a spolu s nimi také přes 200 parkovacích míst. Podle developerské firmy JTH je už vše jasné a podle údajů, která firma zmiňuje na svých internetových stránkách, má být provoz v těchto obchodech zahájen v prosinci 2009. Dokonce si na těchto stránkách můžete už i prohlédnout plán budoucí podoby areálu.

Novojičínská radnice je v tomto bohužel celkem bezmocná a jediné, co může údajně dělat, je blokovat jednu z budov, kterou pronajala do roku 2011

soukromé střední škole. Existuje také iniciativa klubu rodáků, která se snaží zapsat budovy Tabačky na seznam technických památek. Otázkou je, do jaké míry má tato snaha šanci na úspěch, protože se de facto objevila až po zveřejnění záměru investora. A sami víme, jak pružný je náš státní aparát.

Mně osobně by bylo velice líto, kdyby tyto budovy zmizely, neboť se domnívám, že už jaksí patří ke koloritu města a tvoří jeho tvář. Super či hypermarkety najdete pomalu v každém městě, ale které další město se může pochlubit takovým zachovalým komplexem historických továrních budov? Moc jich není. Nicméně něco mi říká, že to stejně dopadne jako ve většině podobných případů. Společnost sice bude vyjadřovat nesouhlas či pobouření, eventuálně se může objevit nějaká ta petice či protest (viz. Kaufland ve Frýdku-Místku nebo kácení stromů u budov Lidlu), ale nakonec si tam stejně lidé zajdou koupit ten levný rohlík či zahradní sedačku v akci. A obchodní řetězce jsou si bohužel tohoto faktu moc dobře vědomy, takže se nějaké ekonomické blokády, která by na ně asi jako jediná platila, nijak vážně neobávají. Vždyť lidská paměť je tak krátká, zvláště pak když jde o peníze...

V Kuníně slavili

Letos se v Kuníně odehrál jubilejní 10. ročník Zámeckých slavností, které se každý rok konají v areálu kunínského zámku.

První zámecká slavnost se v Kuníně uskutečnila v roce 1998 a jejím účelem bylo, spíše než slavit, upozornit veřejnost na tehdejší stav zámku, který byl v hodně zuboženém stavu, ostatně jako většina podobných památek, které zažily „péči“, jež jim byla poskytována za minulého režimu. O tom, že slavnosti vyvolaly v lidech zájem, svědčily, mimo jiné, i velké fronty zájemců, kteří si chtěli prohlédnout zdevastovaný interiér zámku. Mohu o tom podat očitě svědectví, neboť jsem se tehdy, shodou okolností, ocitl mezi těmi, kteří návštěvníky po zámku provázeli. Vybavuji si, jak jsme návštěvníky vodili po místnostech, kde kromě občasných zbytků omítek byly jen otlučené zdi a díry ve zdech či podlahách. Tehdy to vyžadovalo od nás i návštěvníků hodně bujnou fantazii, abychom si dokázali představit, jak zámek vypadal ve svých nejlepších letech. Pamatuji si, že jsem tehdy pokládal lidi, v čele s panem Zezulíkem, kteří se snažili o obnovu zámku, za utopické snílky a nevěřil jsem, že se jim to někdy podaří. A vida, uplynulo deset let, a zámek se opět skví v celé své původní kráse a opět patří mezi nejkrásnější barokní zámky na Moravě.

A mně nezbývá, než smeknout před všemi, kteří se na obnově zámku podíleli a byli schopni vytrvat a i přes obtíže to dovést až do konce. Klobouk dolů.

Aleš Hána

KULTURA A SPOLEČENSKÉ DĚNÍ

Libhošťané na fotografiích ve významných životních a společenských situacích

Seriál připravují Oldřich Sobek a Marta Kvitová

Fotografií, kterou jsme uveřejnili v minulém čísle zpravodaje, jsme našim čtenářům připravili poněkud těžký úkol. Žádný z odběratelů na naši obvyklou výzvu tentokrát nereagoval. Není divu, vždyť žádný z těch, kdo na fotce jsou zachyceni, již není patrně naživu. Shodou okolností je na fotografii také moje matka. Moje sestra Zdenka se ještě pamatovala na to, jak o ní hovořila. Za jakých okolností fotografie vznikla, se už asi nedozvíme. Protože všechny osoby jsou ve svátečním, muselo jít opravdu o nějakou mimořádnou událost. Podle Zdenky (a i podle VI. Šimíčka) jsou na ní:

zleva v horní řadě: Jan Řehák (sedlák), další žena zůstává neznámá, Kopelec (příženil se na č. 132 - vzal si Marii Kletenskou), Marie Šimíčková (vedle Krutílků), další je neznámý, Božena Šindlerová, roz. Čapková, další je opět neznámý, stojící je Josef Barvík (stavitel).

sedící zleva: Božena Kotrsová (sestra Karla Kotrse), další muž neznámý, Ludmila Kletenská (Sobková), František Špurek, Ludmila Blažková (Králová), Vilém Kalíšek, Žofie Kalíšková (Pancová). Skupinka tří dětí je neznámá.

V tomto čísle zpravodaje uveřejňujeme fotografie jednotlivců, které byly pořízeny opět za významných životních okolností. Pokud někoho na nich poznáte, sdělte vaše postřehy p. Martě Kvitové, nebo použijte naši schránku v budově pošty.

Lašský koutek

Připravuje Oldřich Sobek

Starolašská svatba v Libhošti

O B R A Z II.

Výstup 3.

- Osoby: 2. kuchařka, 1. stará nevěsta, předešlí.
1. kuchařka: */přivádí 1. starou nevěstu/*: Inači němamy, než enem tu.
1. stará nevěsta: */groteskně se předvádí/*: Vitajtě pane ženichu, aji fšeci ostatní.
1. Družba: Naša holubička byla pěkně bila se zlatyma perkama v křidelkach, a ta, co nam tu ukazujetě, je škareda jak sova. Naša holubička byla krev a mleko, a to tu je stara čarodějnice. Naša holubička měla pěkný hlasek jak skřivanek v polu, a ta tu ščeka jak zly pes. Naša holubička měla pěkne lička a ta vaša je jak strašna saň. S taku babu dítě přeč!
1. st. nevěsta: Či se vam nělibim pane ženichu? Podivajtě se na mě, či něhcetě tu holubičku poznať? Ja sem ta holubička bila, kera se vam stratila. Dyť sem mlada, dyť to na mni každy vidi, dyť sem pěčna, mam lica krev a mleko, pěknější na kraj světa nĕnajdětě. A fšecky cnosti mam, umim dobře vařit, umim pěkně prať, umim hospodařit, umim ai dobry chleba pect', umim kravy dojit', a umim ai ložo stlat'.
- Ženich: Ta naša holubička bila byla pěčna, červena, a to je tu baba čagara škareda, my ju něhcem.
1. st. nevěsta: Ale pane ženichu nĕzapirajtě a nĕmyslitě si, že sem zapoměla, dyš smy spolu chodili, jak smy dvoje botky roztrhali.
- Ženich: Dyť to nĕni pravda co vy tu mluvitě, dyť ja vas nĕznam!

1. st. nevěsta: Ale pane ženichu, nězapírajtě a němyslitě si, že sem zapoměla, jak stě mi pomísil cely rozmarin pod mojím okenkem, dyš stě za mnu chodival.
- Ženich: Dítě, dítě, Ten vaš rozmarin už barani před padesati rokama zežhrali. Včil vam tam rostě enem lopuni.
2. kuchařka *lodchází do sousedního pokoje/*
1. st. nevěsta: Ale pane ženichu, přece tu něchcetě zapřit, jak stě mi u muziky vino kupoval a na štramberske puti stě mi zas štramberske uši daval! A dyš mě něchcetě, a dyš mě něchcetě ani znať a se mnu opovrhujetě, toš vam to tu všeko hažu pod nohy! */Hází mu pod nohy přehoz z hlavy, ranec, příp. metlu a odchází/.*

Výstup 4.

- Osoby: Druhá stará nevěsta, předešlí.
2. kuchařka: */přivádí 2. starou nevěstu, ještě škaredší, s rozbitým hliněným hrncem a velkým klíčem. K ženichovi/:* Tak to budě ta vaša holubička bila, keru hledatě?
1. Družba: To zase něni ta naša holubička bila, dyť to je eště škaredši čamara, než ta před tym.
2. st. nevěsta: Ale pane ženichu nězapírajtě a němyslitě si, že sem zapoměla, dyš smy spolu od muziky chodivali, jak stě mě o věneček prosival. Ja sem vam ten věneček dala a vy to včilej zapíratě?
- Ženich. Ja sem žádný věneček něbral a něhcu žádnou holubičku bez věnečku.
1. Družba: Z věnečkem uletěla a my hu chcem z věnečkem naspatek.
2. st. nevěsta: Ale pane ženichu, něpovědajtě, že mě něpoznavatě? Ešče fčera po tmě stě mě poznal, a něska, při denim světle se ke mni něchcetě znať? Podívajtě se pane ženichu, tu mam kluček od moji komorečky. Enem si spomeňtě, jak stě se tam kolikrát dobyval a ja sem vam tym klúčem odmykala a jak stě se mnu v mojím lužečku spaval. Spomeňtě si, jak smy spolu ai peřiny potrhali. Ja se ale něněcham tak lehkou odbyť, pane ženichu, to budě ai něco stat'!

1. kuchařka: */odchází do vedlejšího pokoje/.*
- Ženich: */Vyplácí 2. starou nevěstu/:* Natě, tu matě, ať je od vas poku
a věckrat' vas něhcu vidět'!
2. st. nevěsta: Toš, pane ženichu, ja se od vas ubiram, bo vy stě velký
lakomec a idu si hledat' inčiho ženicha. Přidě hlupy a ten si
mě kupi! A budě mě měť ešče ai rad! */Odchází/.*

ZPRÁVY ZE ŠKOL

Zprávy ze školy za měsíc červen

Poslední měsíc tohoto školního roku probíhal v naší škole velice aktivně. Učitelky připravily pro žáky mnoho sportovních aktivit, výletů a poznávacích akcí.

Připomeňme si ve stručnosti některé z nich.

2.června se žáci zúčastnili dopravní soutěže, která byla v letošním školním roce spojena s oslavou Dne dětí. Žáci nejprve napsali dopravní testy a poté absolvovali jízdu zručnosti na kole. V testech se nevedlo všem žákům dobře. Spousta z nich má ještě mnoho neznalostí z oblasti dopravní výchovy, i když věnujeme tomuto tématu hodně času a výchovného působení.

6.června se žáci ZŠ i děti MŠ zúčastnili oslav Dne obce v Libhošti. Pro děti byl připraven Pohádkový les, během kterého děti plnily spoustu pohádkových úkolů. Na konci lesa si děti nakreslily obrázek křídou na asfalt a poté si mohly vyzkoušet svou zručnost na přichystaných stanovištích. Chytaly ryby, shazovaly kuželky, přecházely lano, skákaly v pytli. Za splnění úkoly byla vždy sladká odměna.

11.června se konala v naší škole brigáda rodičů. Bylo nutné ji uspořádat, neboť o hlavních prázdninách bude probíhat na naší škole 2.etapa výměny oken na budově, proto jsme potřebovaly pomoc při stěhování kabinetů a sklepních prostorů školy. Velice nás mrzí, že se dostavilo jen pár rodičů, ale i těm děkujeme za ochotu a pomoc.

Jsou to:

Pan Vavrys, pan Hanzelka Stanislav, pan Moštěk, paní Čulíková, paní Kovačíková

Výlet do Liščího mlýna

Ve středu 18.června se naše škola zúčastnila výletu do Liščího mlýna v Trojanovicích. Na místě byli žáci rozděleni do tzv. kmenů, vymýšleli si název svého kmene, vymýšleli svá indiánská jména, vyráběli si indiánské čelenky, seznamovali se s životem Indiánů, vozili se na koních, vymýšleli pokřiky a na závěr si zahráli některé indiánské hry. Výlet se všem dětem i učitelkám velice líbil a odnesli jsme si z něj opravdu skvělé zážitky.

Ve čtvrtek 19.června učitelky uspořádaly pro žáky branný závod jednotlivců. Zde si mohli žáci ověřit své běžecké a orientační schopnosti. Žáci běželi po jednotlivcích, při běhu si museli všímat značek, které je dovedly do cíle. Jednotlivé třídy byly hodnoceny samostatně, a to ve dvou kategoriích. 1.a 2. třída měla běžeckou trať kratší, 3., 4.a 5. třída prodlouženou.

1.třída	1.Tomáš Hanzelka	3:00
	2. Matěj Kovačík	3:01
	3. Daniel Hanzelka	3:02
2.třída	1. Ondřej Soukal	2:20
	2. Eduard Ištók	2:36
	3. Michal Moštěk	2:38
3.třída	1 .Jan Vojtík	5:25
	2. Michaela Tvarůžková	5:48
	3. Vojta Jindra	5:52
4.třída	1 .Tomáš Koptík	3:58
	2. Vladislav Pokusiňski	4:55
	3. Denisa Kovačíková	5:43
5.třída	1. Vít Štěpán	3:55
	2. Vendula Tlustošová	3:56
	3. Josef Boháč	4:29

Poslední školní týden byl věnován vracení učebnic, úklidu tříd a přípravě budovy k údržbovým pracím. V době hlavních prázdnin proběhne v budově školy výměna stávajících oken za okna nová, plastová.

Přejeme žákům na prázdniny hodně sluníčka, koupání a odpočinku. Prázdniny uběhnou jako voda a 1. září 2008 znovu budova školy ožije veselými hlasy.

S pozdravem hurá na prázdniny!

učitelky ZŠ

KAM ZA KULTUROU

Muzeum Novojičínska připravilo pro vás

V současné době probíhají v prostorách Žerotínského zámku v Novém Jičíně dvě mimořádně zdařilé výstavy. V Nové galerii je instalována výstava **LETCI A VZDUCHOPLAVCI**. Autor výstavy **Jan Číp** sbíral dlouhodobě materiály, z nichž na výstavě zdokumentoval **Vybrané kapitoly z dějin létání na Novojičínsku**. Je zde vystaven velký počet unikátních fotografií a předmětů, dokumentující období vzduchoplavby a létání od nejstarších pokusů na zámku v Kuníně, až po dobu činnosti letiště v Mošnově. Mimořádnou pozornost zasluhují i dokumenty z období výroby letadel v Kopřivnici a v Butovicích, ale i dokumenty a fotografie zahraničních letců z Novojičínska. Výstava potrvá do 31. srpna.

V Rytířském sále a v Kamenné síni zámku byla ve středu 25. června otevřena výstava významného sochaře, umělce **Saši Zahradníka, a jeho syna Aleše**, který vystavuje umělecké fotografie krajiny v Estonsku. Oba vystudovali Akademii výtvarných umění v Praze. Oba umělci působí dnes především v Uherském Brodě. Na návštěvníky čeká velice příjemný zážitek. Výstava potrvá do 28. září.

Libhošťský zpravodaj

Informační měsíčník pro občany Libhoště. Vychází za přispění MěÚ Nový Jičín. Číslo 07/2008 vyšlo dne 2.7.2008. **Vydavatel:** Občanské sdružení Osvětová beseda v Libhošti, IČO: 68921349. **Elektronická adresa:** zpravodaj@libhost.cz. **Odpovědný redaktor:** Aleš Hána. **Redakční rada:** Aleš Hána, Oldřich Sobek, Dagmar Michálková, Petr Horák, Marie Sobková, Marta Kvitová, Jana Roszková. Cena výtisku je 8,-Kč, čísla s přílohou 15,-Kč, roční předplatné 100,-Kč. **Administrace:** Marie Krumpochová, Libhošť č.7, 742 57, tel. 737 525 670. Uzávěrka každého čísla: 25.den v měsíci. **Tisk:** Tiskárna KONTEXT, s.r.o., Lidická 131/8, Nový Jičín, tel. 556 709 119.